

▶12/08/2014

Tàpies i Villèlia: empremtes en un mur i dibuixos en l'espai

El centre d'art Ca l'Arenas fa dialogar els dos artistes amb la mostra 'Aire i terra'

ANTONI RIBAS TUR
MATARÓ

L'exposició individual d'Antoni Tàpies el 1953 al Museu Municipal de Mataró va sotragar la vida artística de la ciutat, encara encarcerada per les obres més acadèmiques dels artistes coneguts com el Grup dels Dotze. Mentre que aleshores l'artista començava a endinsar-se en els camins de la pintura matèrica, l'escultor Moisès Villèlia (1928-1994), establert a la ciutat amb la seva família des de la postguerra, realitzava un petit cap de fusta, titulat *Mística*, que recordava les nimfes modernistes i la seva formació com a ebenista, l'ofici familiar. Però un any després Villèlia va exposar al mateix museu les primeres escultures abstractes. El 1956 va descobrir les possibilitats de la canya de bambú i va començar a fer les seves característiques escultures suspeses en l'aire. N'hi ha dues que es poden veure juntament amb obres de Tàpies a Ca l'Arenas, el centre d'art del Museu de Mataró, dins de l'exposició *Moisès Villèlia / Antoni Tàpies. Aire i terra*. Distribuïts en dues sales, els treballs de l'un i de l'altre ofereixen una experiència extrema: les marques dels gravats de Tàpies són dramàtiques i introspectives, gairebé esgarrapades. En canvi, les peces de Villèlia dibuixen unes ombres molt fines damunt els murs de la sala.

La mostra *Moisès Villèlia / Antoni Tàpies. Aire i terra* està inclosa en el cicle *Art a Mataró 1942-1958. Els anys de la represa*, comissariat pel professor i crític Alex Mitraní. Algunes de les obres tant de Villèlia com de Tàpies s'escapen dels límits cronològics del projecte general i creen un diàleg suggeridor, tot i que el

contrast entre les dues poètiques s'hauria vist reforçat si les peces de l'un i de l'altre s'haguessin pogut exposar a la mateixa sala. També hauria sigut revelador incloure alguna escultura de Tàpies, perquè també va treballar amb materials humils i objectes quotidians.

L'amistat de tres grans creadors

A més de la lluita dels artistes més avançats del moment per refer-se dels estralls que la Guerra Civil va tenir en l'art d'avantguarda, l'exposició també immortalitza la història de tres amics. Joan Brossa, present a la mostra a través del retrat que li va fer Antoni Tàpies el 1950, va entrar en contacte amb Villèlia després de veure la seva exposició al Museu Municipal de Mataró, el va introduir al grup Dau al Set i li va presentar Tàpies. La particularitat d'aquest retrat que Tàpies va fer a Brossa és que hi va tornar a treballar el 1970 i va incorporar a la pintura els trets més significatius del seu estil d'aleshores. Al retrat en clau realista del poeta hi va sobreposar les dates en què va començar l'obra i la va acabar, els seus grafismes gestuals i, finalment, hi va enganxar una esponja natural.

El 1963 Tàpies, Brossa i Villèlia, juntament amb el músic Josep Maria Mestres Quadreny, van col·laborar en el llibre d'artista *Cop de poma*, que té com a fermall una peça feta amb bambú i un cordill de cuir. Així i tot, Villèlia va ser sempre un artista que va es va aïllar per crear les seves peces orgàniques i que va estar al marge de les tendències i els corrents més difosos.

La crítica d'art Maria Lluïsa Borràs el va qualificar com el "darrer artista maleït". La primera gran exposició monogràfica es va celebrar el 1960 al Museu d'Art Contemporani de Barcelona amb l'impuls del

DE LA MATÈRIA AL BAMBÚ
01. Una escultura de Villèlia del 1960. 02. Retrat de Joan Brossa, de Tàpies. CRISTINA CALDERER

Trencador
Villèlia, l'últim artista maleït, es va aïllar per crear les seves peces orgàniques

Club 49. En aquest sentit, Ricard Gomis, el propietari de la casa La Ricarda, un dels punts de trobada dels artistes i intel·lectuals del Cub 49, li va encarregar una escultura per al pati de l'habitatge. Pel que fa a la seva relació amb Mataró, Villèlia va ser el fundador, juntament amb Jordi Casals, del grup Art Actual i van organitzar una altra exposició d'Antoni Tàpies.

A més de Mataró, Can Mario, el museu d'escultura de la Fundació Vila Casas a Palafrugell, homenatja Villèlia amb una mostra de les escultures que va crear a Molló als anys 80 i 90, algunes de les quals són inèdites.

02